

PEL-info 94 COVID-vaccination og raskmelding efter COVID

Til alt flyvecertificeret personel, som deltager i luftfart på et EASA-certifikat

Dato: 2021-01-15

Vedrørende:

- 1) COVID-19-vaccination
- 2) Raskmelding efter COVID-19-sygdom

Ad 1, COVID-19-vaccination:

OBS: Vær opmærksom på, at der skelnes mellem vacciner, som er godkendt i EU, og alle andre vacciner. Der er væsentlig forskel på reglerne for disse to grupper vacciner. Der vil løbende blive godkendt nye vacciner i EU, hvorfor denne vejledning også løbende vil blive opdateret.

Der skal holdes en funktionsfri periode efter hver injektion af vaccine på grund af, at der er relativt hyppige bivirkninger til vaccinen. De hyppigste bivirkninger af vaccinerne er efter Lægemiddelstyrelsens oplysninger:

For begge vacciner gælder:

- Smerter og hævelse på injektionsstedet
- Træthed
- Hovedpine
- Muskel- og ledsmerter
- Kulderystelser
- Feber

For Modernas vaccine tillige:

- Hævede eller ømme lymfeknuder under armen
- Kvalme og opkast

For de to (2) vaccinefabrikater, som dags dato (2021-01-14) er betinget godkendt til anvendelse i EU (Pfizer-BioNTech COVID-19-vaccine, salgsnavn "Comirnaty", og Moderna COVID-19-vaccine) gælder samme regel: Der er forskel i observationstid efter hver vaccinationsinjektion alt efter om der arbejdes i multi-crew konfiguration eller i single-crew konfiguration.

- **Der skal iagttages mindst 48 timers "grounding" efter hver vaccinationsindsprøjtning, hvis der fungerer i to-pilotsystem/multi-crew system.**
- **Der skal iagttages mindst 96 timers "grounding", hvis der fungerer som single pilot/single crew. Dette gælder alle flying classes.**

For vacciner, som IKKE er godkendt i EU, er en generel forholdsregel pålagt: Her gælder 30 (tredive) dages grounding efter vaccination. De mest kendte af disse er: Den russiske "Sputnik V", den kinesiske "Sinovac" samt Astra-Zenecas "Oxfordvaccine". Aktuelt vaccineres i Rusland og har været testet i Ungarn med "Sputnik V" og i Mellemosten, Brasilien, Fjernøsten m.m. med den kinesiske "Sinovac". Indien vil snart påbegynde vaccination med to forskellige vacciner (den ene en lokal produktion af Astra/Oxford-vaccinen).

OBS vedrørende United Kingdom: Her er Astra-Zeneca's "Oxfordvaccine" allerede indført. Denne vaccine forventes godkendt i EU senere i 2021, men det er endnu ikke sket. Derfor gælder 30-dagesreglen også for denne vaccine.

Vær derfor opmærksom på. Hvilken vaccintype, der bliver tilbudt, hvis man tilbydes vaccination i et ikke-EU-land eller i et EU-land under en midlertidig forsøgsordning.

Ad 2, Raskmelding efter COVID-19-sygdom:

EASA har udgivet en vejledning med rekommandation.

Ved raskmelding efter COVID-19-sygdom skelnes overordnet mellem tre slags sygdomsforløb:

- 1) Ingen symptomer (= opdaget ved positiv test uden reel mistanke om aktuel eller tidligere COVID-infektion)
- 2) "Godartet" sygdom (= sygdom med symptomer men uden hospitalsbehandling)
- 3) Moderat og svær sygdom (= sygdom som er hospitalsbehandlet)

Til alle raskmeldinger kræves, at data fra Sundhed.dk for perioden med sygdom, og i tilfælde af behandling fuld journal for forløbet, fremlægges.

Ad 1) Raskmelding kan foretages af AME (flyvelæge) tidligst 14 dage efter den positive test blev taget og forudsat at helbredet er godt og uden at der stilles krav om fornyet, negativ PCR-test. Raskmelding kan i enkelte tilfælde foregå telefonisk.

Ad 2) Raskmelding kan foretages af AME:

- Tidligst 7 dage efter symptomfrihed (for praktiske formål er smagsforstyrrelse ikke inkluderet, da smagsforstyrrelse kan vedvare i måneder efter overstået sygdom, medens fatiguesymptomer, feber, kortåndethed og lugtesans skal være restitueret), uden fornyet PCR-test men altid med vurdering af psykisk tilstand.

Og

- Tidligst 14 dage efter første positive test eller symptomers fremkomst.
Og - hvis der har været åndedrætssymptomer:
- Efter kontrol-CT-røntgenoptagelse af lunger, hvor der IKKE findes følger af lungebetændelse.

Og

- Undersøgelse hos AME.

Ad 3) Raskmelding kan kun ske i et flyvemedicinsk center og kun efter gennemførelse af klinisk undersøgelse, lungefunktionstest, kontrol-CT-røntgenoptagelse af lunger, almindelig neurologisk screening (dog ikke obligatorisk hos specialist – se dog Nota Bene), hjerteundersøgelse inklusive obligatorisk arbejds-EKG (hvor effekt på Bruce 4 /10 METs skal opnås og blodets iltmætning måles under arbejde). Desuden skal psykisk helbred beskrives og – selvfølgelig – være tilfredsstillende.

Der raskmeldes som udgangspunkt for kortere tid (TML) og kræves fornyet vurdering i AeMC efter genoptagelse af flyvning.

Nota Bene:

Et moderat eller sværere COVID-19-sygdomsforløb vil give risiko for alvorlig psykisk belastning.

(COVID-)lungebetændelse med iltmangel og iltbehandling og – især – behandling i respirator vil med stor risiko kunne medføre psykiske og cognitive gener.

Derfor vil alle, som har været respiratorbehandlet, skulle evalueres af psykolog/neuropsykolog før raskmelding, og alle, som har været iltbehandlet, vurderes grundigt for psykisk påvirkning psykisk på grund af risiko for længerevarende cognitive gener og risiko for udvikling af depressive symptomer.